

STORTINGET

Representantforslag 192 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Kari Elisabeth Kaski, Mona Fagerås, Lars Haltbrekken, Eirik Faret Sakariassen og Karin Andersen

Dokument 8:192 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Kari Elisabeth Kaski, Mona Fagerås, Lars Haltbrekken, Eirik Faret Sakariassen og Karin Andersen om krisetiltak og grønn gjenreisningsplan for Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Koronapandemien herjer, og i hele verden møtes krisen med krisepakker for å redde folks inntekt, arbeidsplasser og næringsliv. Verdens land bruker samlet minst 87 000 mrd. norske kroner, og ifølge rapport fra FN kan en tydelig grønn innretning på pakkene kombinert med nye og mer ambisiøse klimamål i Asia bidra til langt større utslippsreduksjoner frem mot 2030 enn tidligere forventet.

I Europa og Nord-Amerika har krisepakker en tydelig grønn innretning, og man ser også tydelige tendenser på det samme i større land i Asia. Landene bruker krisen med både redningspakker og fremtidssatsinger. EU har for eksempel øremerket 37 pst. av krisepengene til grønne formål, i tillegg til krav om at ingen prosjekter som har «vesentlig skade på klima og miljø», skal få finansiering. Frankrike har øremerket 30 pst., og Tyskland 33 pst. Norge sin andel er ifølge Finansdepartementet på bare 2 pst. Dette kan få alvorlige konsekvenser.

Krisen en unik mulighet til å sko Norge for framtida. Makroøkonomiske forhold gir en mulighet til å investere tungt mens det er realnedgang i økonomien. Denne muligheten må gripes før hverdagen innhenter oss.

I tillegg ser man blant annet at flere EU-land skruer opp investeringer til løfterike fremtidsnæringer markant. Norges tilsvarende satsinger er svært beskjedne til sammenligning. Dette ser man i både flytende havvind, hydrogen og batteriproduksjon. Konsekvensene for norsk næringsliv er at det blir akterutseilt eller står igjen på perrongen.

Det er derfor behov for en grønn gjenreisningsplan, slik blant annet Danmark nylig vedtok. Målet med planen er å bruke mulighetsvinduet som krisen skaper, til å sikre arbeidsplasser, bygge nye næringer og gjøre større investeringer for det grønne skiftet.

Samtidig må gjenreisningsplanen være grunnleggende sosialt rettferdig om den skal ha legitimitet. Planen må bidra til å kutte utslipp og redusere sosiale forskjeller. En ser allerede at koronapandemien ytterligere har økt forskjellene i samfunnet, og det er avgjørende med en offensiv strategi for fremtiden som snur denne utviklingen. Det trengs klimatiltak som bidrar direkte til reduserte forskjeller, å få folk inn i fremtidens arbeidsplasser, og at øvrig omfordelings- og velferdspolitik er kraftfull nok til å snu utviklingen.

Etter at 50 kommuner måtte stenge ned i begynnelsen av mars og regjeringen presenterte en nasjonal nedstenging og nye nasjonale innstramminger 23. mars, er det nok en gang behov for kraftfulle krisetiltak i møte med pandemien. Høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er viktig for landet og nødvendig for å forhindre økte forskjeller i samfunnet. Koronakrisa har rammet sosialt skjevt og satt hele samfunnet og arbeidslivet i en vanskelig situasjon, som det er lite kontroll over. Reserver er brukt opp i både private husholdninger og i næringslivet. Prognoser fra Nav viser at arbeidsledigheten de nærmeste årene ikke vil komme tilbake på nivået før koronakrisen. Krisen er ikke over, og det er særlig viktig

å nå la arbeidsledige og permitterte få beholde mer av inntekten sin, forhindre konkurser og oppsigelser, styrke sosiale ordninger og ytelser og innordne kompensasjonsordninger på en mer treffsikker måte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen oppkapitalisere Nysnø med minst 20 mrd. kroner i forbindelse med forslag til revidert statsbudsjett for 2021.
2. Stortinget ber regjeringen fremme en sak om etablering av et grønt statlig investeringsselskap som blant annet skal investere i flytende havvind, bioindustri, karbonfangst og -lagring, batteriproduksjon, hydrogen og grønn skipsfart.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge tilslutter seg Important Projects of Common European Interest (IPCEI) innen batteriproduksjon, og ta initiativ til nye etableringer innen flytende havvind, bioindustri, nullutslipps skipsfart, samt karbonfangst og -lagring, og komme tilbake med en statlig strategi for disse næringene.
4. Stortinget ber regjeringen innen august 2021 foreslå endringer i lov om offentlige anskaffelser som gjør det gunstig for innovative og grønne innkjøp, som blant annet fremmer sirkulær økonomi, og er tilsvarende ugunstig for grå innkjøp.
5. Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal systemsettingsstrategi, inkludert jobbskappingsprogram, der behov for arbeidskraft i offentlig og privat sektor fremover kartlegges, og der det gjøres nødvendige tiltak for å møte behovene. Strategien skal omfatte kompetanseprogrammer, samarbeid på tvers av offentlige etater og stimuleringsordninger. Målet er en garanti om jobb eller skoleing for alle arbeidssøkere i det grønne skiftet.
6. Stortinget ber regjeringen sette i gang en storstilt rekrutteringskampanje for å få unge inn i landbruket, fiskeri og reindrift.
7. Stortinget ber regjeringen umiddelbart gjøre nødvendige endringer i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien, for å forlenge forhøyet sats på dagpenger, 80 pst. av dagpengegrunnlag opp til 4 G, til 1. oktober 2021.
8. Stortinget ber regjeringen øke satsen i ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere til 80 pst. opp til 4 G, og deretter 60 pst.
9. Stortinget ber regjeringen sørge for at alle mottakere av den tidsavgrensede ytelsen arbeidsavklaringspenger får forlenget perioden sin slik at manglende avklaring i forbindelse med pandemien ikke fører til at kvoten på tre år avkortes for mottakerne.
10. Stortinget ber regjeringen sørge for 100 pst. inntektssikring for arbeidstakere hvis arbeidsgiverperioden ved permittering reduseres.
11. Stortinget ber regjeringen umiddelbart fremme forslag om å øke den kommunale kompensasjonsordningen med 1 mrd. kroner.
12. Stortinget ber regjeringen endre innretningen på den kommunale kompensasjonsordningen slik at fordelingsnøkkelen tar utgangspunkt i faktiske arbeidsledighetstall, ikke befolkningstall. Alle kommuner skal inkluderes i ordningen.
13. Stortinget ber regjeringen evaluere den kommunale kompensasjonsordningen og komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021.
14. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre kompensasjonsordningen for næringslivet fra å dekke faste uunngåelige utgifter til en omsetningsbasert tilskuddsordning for virksomheter som er svært hardt rammet av koronapandemien.
15. Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2021 fremme forslag om å øke bevilgningene til regionale utviklingsmidler til 2013-nivå.
16. Stortinget ber regjeringen redusere makstaket for utbetaling av støtte i kompensasjonsordningen for næringslivet til 10 mill. kroner per foretak per måned.
17. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å forby utbyttebetaling fra virksomheter som har mottatt støtte under kompensasjonsordningene innført ved koronapandemien. Virksomheter som har mottatt støtte og betalt ut utbytte, må tilbakebetale støtten.
18. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at offentlige virksomheter i kommuner og fylkeskommuner også mottar kompensasjon for tapt omsetning i likhet med private foretak.

25. mars 2021

Audun Lysbakken

Mona Fagerås

Torgeir Knag Fylkesnes

Lars Haltbrekken

Karin Andersen

Kari Elisabeth Kaski

Eirik Faret Sakariassen